

бб) **Давам благо - получавам благо** е стопанска трансакция (сделка), която се нарича "натурална замяна". В съвременното стопанство тя играе второстепенна роля.

иб) **Давам иск - получавам благо** е стопанска трансакция, която се нарича "покупка" от гледна точка на купувача. Ако разглеждаме тази трансакция от гледна точка на другия участник, т.е. на продавача, тя се нарича "продажба", поради което трансакцията е всъщност покупко-продажба.

ии) **Давам иск - получавам иск** е стопанска трансакция, при която става покупко-продажба на икове, или финансова трансакция - например на ценни книжа, акции, облигации срещу пари, на една валута срещу друга валута.

иб) **Давам нищо - получавам благо** е еднопосочна трансакция, която се нарича "дарение на благо".

ни) **Давам нищо - получавам иск** е еднопосочна трансакция, която се нарича "дарение на иск". Примери за дарение на икове са социалните помощи на държавата за домакинствата, субсидиите на държавата за предприятията, както и даренията на пари или други финансови активи.

Освен разгледаните дотук форми на трансакции различаваме още пазарни и непазарни трансакции. Обикновено трансакциите са пазарни. Съществуват обаче и такива, които не са пазарни. Те имат междинен, допълващ характер и формално не минават през пазара. Пример за непазарна трансакция е производството на блага или производствени мощности за самозадоволяване. Изграждането на уред или инсталация от едно предприятие за собствено ползване се отчита като трансакция покупка, понеже този уред или инсталация увеличава дълготрайните материални активи на предприятието и в двата случая - когато са произведени за самозадоволяване или когато са придобити чрез пазара. Изграждането на жилище от частно домакинство се отчита като производствена дейност на предприятие, макар че производствената дейност не е типична за домакинствата и също се счита за трансакция покупка. Освен това за частните домакинства се отчита трансакцията наем на жилище, т.е. покупка на правото за ползване на жилище не само когато домакинството действително живее под наем, но и фиктивен наем, когато домакинството ползва собствено жилище.

5.3. Стопански операции и длъжности

Стопанска дейност формално се осъществява чрез последователност от стопански операции, наричани още "стопански действия". Стопанска дейност е например производството на хляб. То е дълга и разклонена последо-